

2. BÖLÜM

AĞRININ KÜLTÜRÜ

Selda POLAT¹

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu bölüm sonunda okuyucu;

1. Kültür kavramını açıklar.
2. Kültür ve ağrı arasındaki ilişkiyi kurabilir.
3. Ağrıya yaklaşımda kültürün önemini bilir.
4. Kültürün ağrı üzerindeki farklı etkilerini bilir.
5. Ağrı yönetiminde kültürün etkilerini tanımlar.
6. Ağrı yönetiminde kültürel farklılıkları tanımlamanın hemşirelik açısından önemini bilir.

GİRİŞ

Kültür, aynı kültürel grubun üyeleri tarafından paylaşılan değerler, inançlar, kurallar ve davranışlarla şekillenir. Ağrı deneyimine yönelik inançları ve davranışları şekillendirme, anlamlandırma ve ifade edilmiş şeklini etkilemede kültür önemli bir rol oynar. Ağrı, hem kişisel hem de kültürel anlam taşıyan insan varoluşunun evrensel bir deneyimidir ve her yaştan, sosyoekonomik statüden ve tüm kültürlerde bulunur. Ağrı ve ağrı ile ilişkili davranışlar, ağrı yaşayan bireylerin kültürel yapısından etkilenir. Kültürel değerler, bireylerin ağrı ve ağrı-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Bahçeşehir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
selda.polat@hes.bau.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Van Dijkhuizen, J. F. (2012). Pain and compassion in early modern english literature and culture. *Ds Brewer*.
2. Leininger, M. (2002). Essential transcultural nursing care concepts, principles, examples, and policy statements. *Transcultural nursing: concepts, theories, research and practice*. 3rd ed. New York: McGraw Hill, 45-70.
3. Bahar, Z., Aydođdu, N. G., & Gürkan, K. P. (2019). Sağlık davranışları üzerinde kültürün etkisi. *Türkiye Klinikleri Halk Sağlığı Hemşireliği-Özel Konular*, 5(3), 17-21.
4. Şahin, N. T., Bayram, G. O., & Avcı, D. (2009). Kültürlere duyarlı yaklaşım: transkültürel hemşirelik. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 6(1), 2-7.
5. Peacock, S., & Patel, S. (2008). Cultural influences on pain. *Reviews in pain*, 1(2), 6-9.
6. Leininger, M. (1991). Culture care diversity and universality theory. *Nursing*.
7. Helman, C. G. (1990). Cultural factors in health and illness. *Health care for Asians*, 17-27.
8. Yalçın, N., & Çam, M. O. (2015). Psikiyatride çalışan hemşirelerin kültürlerarası bakım konusundaki görüşleri. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 31(3), 20-36.
9. Al-Harthy, M., Ohrbach, R., Michelotti, A., & List, T. (2016). The effect of culture on pain sensitivity. *Journal of oral rehabilitation*, 43(2), 81-88.
10. Bolsoy, N., & Sevil, Ü. (2006). Sağlık-hastalık ve kültür etkileşimi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(3), 78-87.
11. Lasch, K. E. (2000). Culture, pain, and culturally sensitive pain care. *Pain management nursing*, 1(3), 16-22.
12. Brady, B., Veljanova, I., and Chipchase, L. (2015) Are culturally and linguistically diverse populations responsive to chronic pain interventions? *Physiotherapy*, Volume 101 (e168).
13. Callister, L. C. (2003). Cultural influences on pain perceptions and behaviors. *Home Health Care Management & Practice*, 15(3), 207-211.
14. Davidhizar, R., & Giger, J. N. (2004). A review of the literature on care of clients in pain who are culturally
15. Bjorklund, K. & Bergstrom, S. (2000) Is Pelvic Pain in Pregnancy a Welfare Complaint? *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*, 79 (1), 24–30. *diverse. International nursing review*, 51(1), 47-55.
16. Zborowski, M. (1952). Cultural Components in Responses to Pain 1. *Journal of social issues*, 8(4), 16-30.
17. Giger, J. & Davidhizar, R. (1999) *Transcultural Nursing: Assessment and Intervention*. C.V. Mosby Year Book, St. Louis, MO.
18. DelVecchio Good, M. J., Brodwin, P. E., Good, B. J., & Kleinman, A. (1992). Pain as human experience: An anthropological perspective. *Pain as Human Experience: An Anthropological Perspective*. University of California Press, Berkeley.
19. Levy, R. (1993) *Ethnic and Racial Differences in Responses to Medicines*. National Pharmaceutical Council, Reston, VA.
20. Mathieson, E. & Stam, H. (1995) *Renegotiating Identity: Cancer Narratives*. *Sociology of Health and Illness*, 17, 283–306.
21. Kleinman, A. (1988) *The Illness Narratives: Sufferings, Healing, and the Human Condition*. Basic Books, Inc., New York.
22. Kuşuoğlu, S. (2014). Ağrı Algısını Etkileyen Faktörler. *Fatma Eti Aslan(Ed.), Ağrı Doğası ve Kontrolü İçinde içinde (s. 51-56)*. (Geliştirilmiş 2. Baskı), İstanbul: Akademisyen Tıp Kitabevi.
23. Aslan, E. F. (2014). Tarihsel Süreçte Ağrı. *Fatma Eti Aslan(Ed.), Ağrı Doğası ve Kontrolü İçinde içinde (s. 3-8)*. (Geliştirilmiş 2. Baskı), İstanbul: Akademisyen Tıp Kitabevi.
24. Sobralske, M., & Katz, J. (2005). Culturally competent care of patients with acute chest pain. *Journal of the American Academy of Nurse Practitioners*, 17(9), 342-349.

25. Honeyman, P. T., & Jacobs, E. A. (1996). Effects of culture on back pain in Australian aboriginals. *Spine*, 21(7), 841-843.
26. Ortega, R. A., Youdelman, B. A., & Havel, R. C. (1999). Ethnic variability in the treatment of pain. Department of Surgery Faculty Papers. Paper 11. <https://jdc.jefferson.edu/surgery-fp/11>
27. Wolff, B. B. (1985). Ethnocultural factors influencing pain and illness behavior. *The Clinical Journal of Pain*, 1(1), 23-30.
28. Alvarado, A. J. (2008). Cultural Diversity: Pain Beliefs and Treatment among Mexican-Americans, African-Americans, Chinese-Americans and Japanese-Americans.
29. Khan, M. A., Raza, F., & Khan, I. A. (2015). Pain: history, culture and philosophy. *AMHA-Acta medico-historica Adriatica*, 13(1), 113-130.
30. Damar, H. T., Bilik, O., Ozdagoglu, G., Ozdagoglu, A., & Damar, M. (2018). Scientometric overview of nursing research on pain management. *Revista latino-americana de enfermagem*, 26.
31. Pehlivan, S., Yıldırım, Y., & Fadiloğlu, Ç. (2013). Kanser, kültür ve hemşirelik. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4 (4).
32. Polat, Ş. & Terzi, B. (2020). Intercultural Sensitivity Levels of Nurses and Related Factors. *Türkiye Klinikleri J Med Ethics*. 2020;28(2):216-26.
33. Pektekin Ç. (2013). Hemşirelik felsefesi kuramlar-bakım modelleri ve politik yaklaşımlar. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.
34. Çelik, S., Baş, B. K., Korkmaz, Z. N., Kardeşahin, H., & Yıldırım, S. (2018). Hemşirelerin Ağrı Yönetimi Hakkındaki Bilgi ve Davranışlarının Belirlenmesi. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 14, 17-23.
35. Davitz, L. J., Davitz, J. R., & Rubin, C. F. (1980). *Nurses' responses to patients' suffering*. Springer Publishing Company.
36. Davidhizar, R. & Bartlett, D. (2000). Helping your Patients Control their Pain. *The ABNF Journal*, 1, 13-20.
37. Işık, M. T., & Yanık, T. Ç. (202). Etnisite Farklılığının Ağrı Duyarlılığına ve Hemşirelik Bakım Sürecine Etkisi. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 10(3), 302-308.